

Bevarandeplan för Natura 2000

(enligt 17 § Förordningen om Områdesskydd (1998:1252))

Område: Dihult

Areal: 19,8 hektar

Kommun: Älmhult

Områdestyp: SCI

Områdeskod: SE0320197

Ägare: Privat

Natura 2000-områden avsätts till skydd för vissa naturtyper och arter inom hela EU. Bevarandeplanen är ett dokument som beskriver vad syftet och målet är med varje enskilt Natura 2000-område. Bevarandesyfte och bevarandemål formuleras med utgångspunkt från vilka lokala förutsättningar som krävs för att angivna arter och naturtyper ska bestå i sk "gynnsam bevarandestatus". Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument utan ett underlag för prövning av eventuella åtgärder i området. Dokumentet utgör även en vägledning för hur Natura 2000-området bör skötas för att bevaras och utvecklas. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen och kan revideras när ny kunskap tillkommer eller om omständigheterna i eller utanför området ändras.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Rapporterad areal	Inventerad areal	Kod	Naturtypsbeskrivning
5,0	0,0	9020	*Boreonemoral, äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora
5,0	0,0	9080	*Lövsumpskogar av fennoskandisk typ
9,9	0,0	9110	Boskog av fryle-typ

---

*Naturtypen är prioriterad

Ingående arter enligt habitatdirektivet

Kod	Art	Latinskt namn
1383	Hårklomossa	<i>Dichelyma capillaceum</i>

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Inga noterade

Beskrivning

Området utgörs till största delen av boskog. Längs sjökanten förekommer lövsumpskog och i den södra delen är bokdominansen mindre i ädellövskogen. Boskogen är mycket gammal. I många träd finns rikligt med håligheter och mulm. Det växer vedsvampar, havstulpanlav och rikligt med lunglav. Ädellövskogen består av bok, ask, lind, alm, lönn och ek m.m. I områdets centrala del finns ett mindre blötare område där björk dominerar. Också i den norra delen finns ett surdråg med bl.a. en del gamla och grova alar. Översvämningszonen är bred och stenarna är barskrapade av is och vågor. Hårklomossa förekommer här tämligen allmänt. Hårklomossan sitter på mindre stenar, på stambaser och rötter av de träd, gråvide, asp, björk och klibbal, som växer i översvämningszonen.

Bevarandesyfte

Syftet med området är att bidra till att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för de eventuella arter och livsmiljöer som förtecknats i området. Det främsta syftet med området är att bibehålla den gamla skogen med dess höga naturvärden och lämna sumpskogen för fri utveckling.

Bevarandemål

Bevarandemål för skogen:

- Arealen bokskog, ädellövskog och lövsumpskog ska vara minst 19,5 ha.
- Andelen grova träd ska bibehållas eller öka.
- Det ska finnas en kontinuitet av lövträd med varierad åldersstruktur.
- Gran får förekomma med högst 5 % täckningsgrad.
- Mängden död ved ska bibehållas eller öka i mängd.
- Arter som är knutna till gamla träd och död ved ska finnas i livskraftiga bestånd.
- Området ska ha en ostörd hydrologi.
- I bokskogen (9110) ska trädskiktet domineras av bok. Bokföryngringen ska vara god. Arter, t.ex. lunglav, som är knutna till gamla träd och död ved ska finnas i livskraftiga bestånd.
- I ädellövskogen (9020) ska det finnas blandad förekomst av ädellövträden, bok, ask, lind, alm, lönn och ek. Föryngringen ska vara god.

Bevarandemål för hårklomossa:

- Målet för hårklomossan är att den ska ha en allmän förekomst inom området med nuvarande utbredning eller i ökande omfattning.

Beskrivning av naturtyper

Inom området förekommer naturtyper:

3,1 ha 9020-Boreonemorala, äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora

1,8 ha 9080-Lövsumpskogar av fennoskandisk typ

14,6 ha 9110-Bokskog av fryle-typ

Naturtyperna är föreslagna till Naturvårdsverket den 31 oktober.

En förutsättning för att naturtyperna ska bevaras är att det finns en kontinuitet av lövträd med en varierad åldersstruktur inklusive gamla träd, samt träd av olika trädslag. Inom ungefär halva området ska bok vara det dominerande trädslaget. Åldersvariationen, artsammansättningen och förekomsten av substrat är en förutsättning för att inte populationerna hos de typiska arterna i naturtypen minskar påtagligt. Arterna är bl.a. beroende av död ved, gamla och grova träd, naturlig dynamik vilket omfattar störningar som t.ex. stormfällningar och insektsangrepp. Sumpskogen är dessutom beroende av att marken översilas och att hydrologin förblir opåverkad så att bl.a. trädsocklar utvecklas.

Beskrivning av arter

Hårklomossa växer på stenblock, trädbaser och basen av buskar utmed stränder till sjöar och långsamt rinnande vattendrag där vattennivån har naturliga fluktuationer. Den är knuten till den zon som översvämmas och dränks varje år och växer bara vid stränder med ganska stor vattenståndsamplitud. Arten förväntas normalt kunna sprida sig som mest 5 m vegetativt under en 10-årsperiod (linjär spridning längs vattendrag).

Hotbild

- Skogsbruk i form av avverkningar, röjning och gallring annat än i naturvårdssyfte, markberedning, plantering och anläggandet av skogsbilvägar samt virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon kan skada för naturtypen viktiga markförhållanden, t. ex. markfuktigheten.
- Invandrande gran och främmande trädslag som utgör konkurrens.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar, t.ex. kväve som kan förändra förutsättningarna för många arter.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring.
- Vattenreglering, exempelvis dikning.

Ovan nämnda verksamheter och åtgärder kan påverka området negativt även om de utförs i angränsande områden.

Hårklomossa

Hårklomossa hotas framför allt av förändringar i vattenståndsregim och vattenkvalitet. Förändringar av det slaget kan slå ut arten från många lokaler samtidigt. Den försvinner om sjön eller vattendraget regleras så att det blir en mer konstant vattennivå eller så att vattenståndet fluktuerar ofta. Troligen utgör även övergödning ett stort hot. När näringsnivåerna i vattnet ökar kan andra arter konkurrera ut hårklomossan. Det begränsade antalet lokaler, dålig spridningsförmåga och en totalt sett liten population är faktorer som hotar artens långsiktiga överlevnad i landet.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Dihult ingår i Länsstyrelsens plan för säkerställande av skyddsvärda områden. Skyltar bör sättas upp med information om områdets naturvärden och att död ved inte får tas ut m.m.

Skogen ska huvudsakligen lämnas för fri utveckling. I områdets södra del där en ekskog dominerar kan plockhuggning av värdefulla ekstammar bli aktuellt. Spärrgreniga grova ekar och alar samt de grova asparna sparas som evighetsträd.

Området är välbesökt, bla beroende på badplatsen väster om området och den intilliggande skolan. Farliga träd ska åtgärdas och stigar ska hållas öppna.

Bevarandeåtgärder enligt regelverk

Enligt 7 kap 28 a § MB krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder i eller utanför ett Natura 2000-område, som på ett betydande sätt kan påverka miljön i det område som förtecknats enligt 27 §. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.

Strandskydd gäller enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Strandskydd gäller 100 m från strandlinjen (ut i vattnet och inåt land). Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden t ex uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller för t ex byggnader som behövs för de areella näringarna

eller verksamheter som har tillstånd enligt miljöbalken. Länsstyrelsen har möjlighet att utvidga strandskyddet till 300 m.

I Kronobergs län råder ett förbud mot markavvattning enligt 11 kap. 14 § miljöbalken och enligt 11 kap. 13 § miljöbalken gäller tillståndsplikt för markavvattning i hela Sverige. För skyddsdikning efter avverkning eller vid föryngringsavverkning gäller endast anmälningsskyldighet varför SVS bör ge råd om försiktighetsåtgärder i anslutning till förtecknade vattendrag.

Hårklomossa är fridlyst (1 c § Artskyddsförordningen (1998:179) samt NFS 1999:12).

Bevarandestatus

Nationellt:

Totalt finns ca 25 000 ha bokskog (av fryle-typ och örtrik typ) med en ålder av > 80 år. Historiskt sett är förlusten av naturlig bokskog mycket stor genom skogsbruk och omvandling till brukad lövskog eller granskog. Boken har varit och är en viktig ekonomisk resurs för lövträdsindustrierna. Ädellövskogar eller lundar med blandade ädellövträd är dels en relik från värmeperioden, men är främst ett resultat av tidigare hävd. Lövängar och hagmarker har sedan länge växt igen och blivit artrika naturskogar med höga naturvärden. Det finns ca 15-20 000 ha i landet. Hotet idag består dels av skogsbruk, men också av konkurrens från invandrande gran. Sumpskogarna förekommer ofta insprängt bland andra skogstyper. De är då ett viktigt inslag som väsentligt höjer ett områdes naturvärde. Med tanke på den historiska förlusten av naturskogar, kan man anta att även sumpskogar minskat avsevärt. Största hotet är fortfarande ett storskaligt skogsbruk. Ca 15 - 20 000 ha lövsumpskogar finns i landet.

Dihult:

Tillgången på gamla och grova bokar är god och inom det fuktigare områden finns rikligt med på död ved. Bevarandestatusen bedöms vara god med nuvarande underlag.

Hårklomossa:

Hårklomossa är känd från cirka 150 lokaler med befintliga bestånd i landet. De flesta befintliga lokalerna finns inom ett sydligt utbredningsområde med en koncentration framför allt till Helge ås vattensystem. Antalet lokaler har minskat relativt drastiskt de senaste 100 åren, men statusen hos de kvarvarande bestånden är troligen tämligen gynnsam. Sjön Möckeln är inte reglerad, vilket är positivt för hårklomossan inom Dihult.

Uppföljning av bevarandemålen

Nationellt pågår ett arbete med att ta fram metoder och arbetssätt för uppföljning av naturtyper och arter i Natura 2000-områden och uppföljning kommer att ske i enlighet med av Länsstyrelsen fastställt uppföljningsprogram. Tills vidare ges här förslag på tänkbara parametrar för uppföljningen.

- Arealen sumpskog och ädellövskog.
- Arealen bokskog.
- Mängden död ved samt gamla och grova träd.

- Andelen lövträd i sumpskogen och andelen ädellöv i lövskogen.
- Kontroll av andelen bok i förhållande till gran/trivallöv.
- Provrutor för kontroll av typiska arter.
- Åldersfördelning av träden.

Bilagor

Bilaga 1: Översiktskarta

Referenser

Naturvårdsverket: Vägledning för myndigheter

(<http://www.naturvardsverket.se>)

Nyckelbiotopsinventeringen, Skogsvårdsstyrelsen 1993-1998.

LÄNSSTYRELSEN
I KRONOBERGS LÄN

Postadress	Gatuadress	Telefon	Telefax	E-post	Hemsida
351 86 VÄXJÖ	Kungsgatan 8	0470-860 00	0470-862 20	lansstyrelsen@g.lst.se	www.g.lst.se

Översiktskarta

Natura 2000-området Dihult, Älmhults kommun

